

Vlaamse overheid

Koning Albert II-laan 35 bus 33
1030 BRUSSEL

T 02 553 35 79 kantooruren van 9 tot 12u en 13 tot 16u

ouderenzorg@vlaanderen.be

www.zorg-en-gezondheid.be

//

Draaiboek contactonderzoek – woonzorgcentra – COVID-19

Versie 22 mei 2020

//

Aandachtspunten:

- Dit draaiboek is opgemaakt op basis van de procedure van Sciensano op 9 mei 2020;
- Lees dit draaiboek samen met de maatregelen voor de woonzorgcentra – COVID-19;
- Dit draaiboek geldt ook voor erkende centra voor herstelverblijf;
- Dit draaiboek geldt niet voor centra voor kortverblijf type 1, aangemelde centra voor herstelverblijf en erkende en aangemelde groepen van assistentiewoningen en serviceflatgebouwen;
- Vrijwilligers van het woonzorgcentrum vallen in dit draaiboek onder medewerkers.

U vindt updates via:

- <https://www.zorg-en-gezondheid.be/uitbraak-coronavirus-covid-19>
- <https://www.zorg-en-gezondheid.be/corona-richtlijnen-voor-zorgprofessionals>
- <https://www.zorginfecties.be>
- <https://www.zorg-en-gezondheid.be/contactonderzoek>

Ctrl + klik met linker muisknop = rechtstreeks naar de juiste inhoud gaan

Inhoud

1.	Algemene informatie.....	3
2.	Wanneer?	3
3.	Definities.....	3
3.1	Een contact van een COVID-19 bewoner.....	3
3.2	Hoogrisicocontact en laagrisicocontact.....	4
3.2.1	Hoogrisicocontact (= nauw contact)	4
3.2.2	Laagrisicocontact.....	4
4.	Te nemen maatregelen bij een mogelijke of bevestigde COVID-19 bewoner.....	5
4.1	Hoogrisicocontacten (= nauwe contacten).....	5
4.1.1	Het hoogrisicocontact is een medewerker.....	5
4.1.2	Het hoogrisicocontact is een bewoner.....	6
4.1.3	Het hoogrisicocontact is een bezoeker	6
4.2	Laagrisicocontacten	6
4.2.1	Het laagrisicocontact is een medewerker.....	6
4.2.2	Het laagrisicocontact is een bewoner.....	7
4.2.3	Het laagrisicocontact is een bezoeker	7
5.	Communicatie.....	7
6.	Bijlagen.....	8

1. ALGEMENE INFORMATIE

- Om te vermijden dat COVID-19 zich opnieuw snel verspreidt onder de bevolking moet contactonderzoek gevoerd worden. Het is immers mogelijk dat personen die in contact kwamen met een COVID-19 patiënt/bewoner, besmet zijn.
- Het opsporen en adviseren van de contacten gebeurt door een contactonderzoeker die werkt in opdracht van het Agentschap Zorg en Gezondheid; steeds via het telefoonnummer **02 214 19 19**, voor personen buiten het woonzorgcentrum, maar in het woonzorgcentrum is er ook een rol weggelegd voor de coördinerend en raadgevend arts (CRA), de medisch verantwoordelijke of arbeidsarts.
- Zie ook <https://www.zorg-en-gezondheid.be/contactonderzoek>.

2. WANNEER?

- De persoon bij wie een COVID-19 infectie wordt vastgesteld/sterk vermoed, is de **indexpersoon**.
- Contactonderzoek gebeurt in principe enkel **na bevestiging** van een geval met een **positief** testresultaat.
- **In afwachting** van het **laboresultaat**:
 - wordt de **mogelijke COVID-19 bewoner** (indexpersoon) in **contactdruppelisolatie** geplaatst;
 - wordt de **mogelijke COVID-19 medewerker en mogelijke COVID-19 bezoeker** (indexpersoon) in **thuisisolatie** geplaatst;
 - en worden de **risicocontacten** al **opgelijst** (zie verder).
- Indien de (huis)arts oordeelt dat **contactonderzoek** tóch nodig is **bij een negatief of afwezig testresultaat** (bv. suggestief klinisch beeld en epidemiologische link met een bevestigd geval) wordt dit ook doorgegeven aan het callcenter ("COVID-19: melding vermoeden van besmetting bij negatief labo-onderzoek SARS-CoV-2").
- Bij een **sterk vermoeden** van COVID-19 bij de indexpersoon worden de nauwe contacten van de mogelijke COVID-19 bewoner, uit voorzorg, al geïsoleerd (**kamerisolatie** voor bewoners of **thuisisolatie** voor medewerkers en bezoekers) in afwachting van het testresultaat.

3. DEFINITIES

3.1 Een contact van een COVID-19 bewoner

Een contact van een COVID-19 bewoner is:

- elke persoon die contact had met een **bevestigd COVID-19 geval binnen een tijdspanne** van twee dagen vóór het begin van de symptomen tot het einde van de besmettelijkheidsperiode van het bevestigd geval (over het algemeen zeven dagen na het begin van de symptomen, of langer als de symptomen aanhouden);
- elke persoon die contact had met een **asymptomatische persoon met een positieve PCR-test** voor SARS-Cov-2, in een tijdsbestek van twee dagen vóór tot zeven dagen na de staalafname die leidde tot bevestiging met de PCR-test;
- In sommige gevallen kunnen de maatregelen hieronder al genomen worden voor de contacten van een **mogelijk geval** van COVID-19, **indien er een sterk vermoeden bestaat van COVID-19** op basis van het bestaan van een epidemiologische link met een bevestigd geval of op basis van een CT-scan, of (uitzonderlijk) indien een staalafname onmogelijk is bij een mogelijk geval omdat de persoon bv. niet verplaatst kan worden.

3.2 Hoogrisicocontact en laagrisicocontact

- Naargelang het risico op besmetting, worden de contacten in twee groepen ingedeeld: hoogrisicocontact (ook genoemd: 'nauw contact') en laagrisicocontact.
- Bij de inschatting wordt door Sciensano voorlopig geen rekening gehouden met het al dan niet dragen van een mondneusmasker van textiel – omdat de graad van bescherming van het dragen van een mondneusmasker van textiel nog niet is gekend. Met het dragen van chirurgische mondneusmaskers wordt wel rekening gehouden bij de risico-inschatting.
- **Belangrijk: zorgverleners van COVID-19 bewoners die steeds een chirurgisch mondneusmasker droegen en handhygiëne toepasten, worden niet beschouwd als hoog- noch als laagrisicocontact.** Voor hen geldt wel een algemene aanbeveling om strikte handhygiëne toe te passen en voor alle verplaatsingen buitenshuis een mondneusmasker van textiel te dragen.
- Tijdens pauzes van medewerkers vergt het behouden van **minstens 1,5 meter** bijzondere aandacht omdat bij eten/drinken het chirurgisch mondneusmasker wordt afgezet. Overweeg bv. pauzes in buitenlucht en het nemen van pauzes in shiften/kleine groepen zodat de medewerkers elkaar niet tot risicocontacten maken indien het hoogrisicocontact later besmet zou blijken (zoals al opgelegd in de maatregelen voor de woonzorgcentra – COVID-19).
- Als **bijlage 3** vindt u een schematisch overzicht voor het contactonderzoek bij contactpersonen, het instellen van een behandeling en isolatiemaatregelen voor woonzorgcentra op basis van de richtlijnen van Sciensano op 8 mei 2020 tijdens de corona-epidemie.
- Als **bijlagen 4, 5 en 6** vindt u stroomschema's (flowcharts) contactonderzoek COVID-19 in woonzorgcentra voor bewoners, medewerkers en bezoekers.

3.2.1 Hoogrisicocontact (= nauw contact)

Voor de volgende personen in een woonzorgcentrum, wordt het risico op besmetting als 'hoog' beschouwd:

- een persoon met een **cumulatief "face to face" contact** van **minstens 15 minuten én** bij een afstand van **minder dan 1,5 meter**, bijvoorbeeld in een gesprek (tenzij gescheiden door een wand van plexiglas);
- een persoon (bv. een medebewoner) die **meer dan 15 minuten in dezelfde kamer/gesloten omgeving** was met een COVID-19 bewoner waarbij **niet steeds** een afstand van **1,5 meter** werd gerespecteerd **en/of** waarbij **voorwerpen** werden **gedeeld**;
- een persoon die **direct fysiek contact** heeft gehad met een COVID-19 bewoner;
- een persoon die in **direct contact** (rechtstreeks van persoon tot persoon, niet via bv. voorwerpen) is geweest **met excreties of lichaamsvloeistoffen** van een COVID-19 bewoner. Denk hierbij aan kussen (al dan niet op de mond), direct contact met speeksel of neussecreties bij hoesten of niezen en direct contact met braaksel (incident indien zorgverlener);
- een **zorgverlener** in contact met een COVID-19 bewoner tijdens de zorg of een medisch onderzoek **binnen een afstand van 1,5 meter**, die **niet** correct minimaal een **chirurgisch mondneusmasker** droeg **en/of** nadien **geen handhygiëne** toepaste (incident);
- een persoon die **meer dan 15 minuten** samen met een COVID-19 bewoner heeft gereisd, **zittend binnen twee zitplaatsen in eender welke richting** van de bewoner.

3.2.2 Laagrisicocontact

Voor de volgende personen wordt het risico op besmetting als 'laag' beschouwd:

- een persoon die **minder dan 15 minuten "face to face" contact** had met een COVID-19 bewoner bij een afstand van **minder dan 1,5 meter**;
- een persoon die zich **in dezelfde kamer/gesloten omgeving** bevond met een COVID-19 bewoner, maar daarbij **minder dan 15 minuten** binnen een afstand van **minder dan 1,5 meter** was, bv. bewoners in de leefruimte;

- Ook **zorgverleners** die in dezelfde ruimte als een COVID-19 bewoner zijn geweest **zonder** het gebruik van adequate **persoonlijke beschermingsmiddelen** (PBM), maar met steeds **meer dan 1,5 meter** afstand, worden als laagrisicocontact beschouwd.

4. TE NEMEN MAATREGELLEN BIJ EEN MOGELIJKE OF BEVESTIGDE COVID-19 BEWONER

4.1 Hoogrisicocontacten (= nauwe contacten)

4.1.1 Het hoogrisicocontact is een medewerker

- Dit zijn **interne en externe medewerkers**.
- **Hoogrisicocontacten moeten:**
 - minstens 14 dagen na het risicocontact in thuisisolatie blijven (= maximale incubatieperiode);
 - moeten zelf hun gezondheidstoestand opvolgen door tweemaal per dag hun temperatuur te meten (zelfmonitoring);
 - waakzaam zijn voor COVID-19 symptomen;
 - extra aandacht besteden aan de basis hygiënemaatregelen.
- **Werken is énkél toegestaan** indien het personeelslid **zorgpersoneel** betreft én noodzakelijk is om de continuïteit van de zorgverlening te waarborgen én **mits:**
 - het dragen van adequate beschermingsmiddelen:
 - een chirurgisch mondneusmasker vanaf het betreden van de voorziening, zoals al aanbevolen voor alle medewerkers in de maatregelen voor de woonzorgcentra – COVID-19;
 - het dragen van een mondneusmasker van textiel tot minimum 14 dagen na het risicocontact voor alle verplaatsingen buitenshuis (bv. verplaatsing naar het werk) en het correct opvolgen van de wasinstructies voor een mondneusmasker van textiel.
 - het naleven van een strikte handhygiëne (zoals al opgelegd in de maatregelen voor de woonzorgcentra – COVID-19);
 - een actieve opvolging van de lichaamstemperatuur en mogelijke symptomen van COVID-19 (zoals al opgelegd in de maatregelen voor de woonzorgcentra – COVID-19, inclusief de registratie ervan);
 - het behouden van minstens 1,5 meter van collega's, met bijzondere aandacht tijdens pauzes omdat bij eten/drinken het chirurgisch mondneusmasker wordt afgezet. Overweeg bv. pauzes in buitenlucht en het nemen van pauzes in shiften/kleine groepen zodat collega's elkaar niet tot risicocontact maken indien het hoogrisicocontact later besmet zou blijken (zoals al opgelegd in de maatregelen voor de woonzorgcentra – COVID-19);
 - het vermijden van sociale contacten buiten het werk;
 - de gezondheidstoestand van de medewerker om de drie dagen opgevolgd wordt. Indien de indexpersoon deel uitmaakt van het woonzorgcentrum moet de CRA, medische verantwoordelijke of arbeidsarts deze opvolging doen. Indien een zorgverlener echter een hoogrisicocontact had met een indexpersoon buiten het woonzorgcentrum zal een contactonderzoeker deze opvolging om de drie dagen doen.
- Aangezien **medewerkers** beroepshalve na afloop van de periode van thuisisolatie contact zullen hebben met personen die een risico hebben op een ernstige vorm van COVID-19, moeten zij **tussen dag 11 en dag 13 van de isolatieperiode** een **test** laten uitvoeren om een asymptomatische infectie uit te sluiten. Dit geldt **ook** voor de hoogrisicocontacten die omwille van een personeelstekort verder blijven werken.
Het **vroeger uitvoeren** van een **test** heeft **weinig bijkomende waarde** (de persoon kan nog in de incubatieperiode zijn) en dit kan leiden tot een vals gevoel van veiligheid bij een negatief resultaat. Het uitvoeren van deze test gebeurt door de verantwoordelijke arts (CRA, medisch verantwoordelijke of arbeidsarts) indien de indexpersoon deel uitmaakt van het woonzorgcentrum

(bv. een bewoner). Indien de zorgverlener een hoogrisicocontact is van een indexpersoon die géén deel uitmaakt van het woonzorgcentrum gebeurt de test via de huisarts (na telefonisch contact met de huisarts) met behulp van de PCR-code ontvangen van de contactonderzoeker.

- Voor de hoogrisicocontacten die in thuisisolatie moeten blijven, kan de arts een **'getuigschrift van quarantaine'** afleveren:

- waarbij het **zorgpersoneel** moet werken indien dit noodzakelijk is om de continuïteit van de zorgverlening te waarborgen. Advies van de bedrijfsarts is aangewezen;
- waarbij het **niet-zorgpersoneel** kan (tele)werken, maar zich niet naar zijn werkplek kan begeven.

Meer informatie hierover is beschikbaar op de website van het RIZIV:

<https://www.riziv.fgov.be/nl/covid19/Paginas/medische-getuigschriften-veranderingen-gedurende-covid19.aspx> .

- Bij het ontwikkelen van **symptomen compatibel met COVID-19** wordt de medewerker een 'mogelijk geval' en moet er telefonisch contact genomen worden met de huisarts, die zal afspreken waar een staalafname kan gebeuren. De medewerker blijft dan **onmiddellijk thuis**.
- Indien er **tijdens de isolatieperiode een huisgenoot symptomen ontwikkelt**, waarbij **COVID-19 bevestigd** wordt, begint de periode van **14 dagen opnieuw voor de asymptomatische huisgenoten** die aan deze nieuwe patiënt werden blootgesteld.

4.1.2 Het hoogrisicocontact is een bewoner

- Alle hoogrisicocontacten blijven thuis in isolatie voor een periode van 14 dagen na het risicovol contact (= maximale incubatieperiode).
- Voor een bewoner kan dit vertaald worden als: 14 dagen kamerisolatie (= **op de kamer blijven, niet in contactdruppelisolatie**). De **gezondheidstoestand** van de bewoner moet zoals steeds **nauwlettend opgevolgd** worden (o.a. tweemaal per dag temperatuur meten) en er moet extra aandacht besteed worden aan de basishygiënemaatregelen.
- Indien de bewoner verblijft op een **beveiligde afdeling** en de bewoner kan niet op zijn kamer blijven, mag hij rondlopen op de beveiligde afdeling, en verlaten ook de andere bewoners van de beveiligde afdeling de afdeling niet tenzij onder begeleiding en met respect voor 1,5 meter afstand van andere personen. Ook hun gezondheidstoestand wordt zoals steeds nauwlettend opgevolgd.
- De bewoner die een hoogrisicocontact is, wordt **getest**, bv. tussen 11-13 dagen na het risicovolle contact (gezien de maximale incubatietijd van 14 dagen).

4.1.3 Het hoogrisicocontact is een bezoeker

- Het uitgangspunt is dat **alle hoogrisicocontacten thuis in isolatie blijven voor een periode van 14 dagen** (= maximale incubatieperiode).
- Deze bezoeker kan dus **niet** op bezoek komen in het woonzorgcentrum.
- De bezoeker moet enkel **getest** worden indien hij/zij **symptomen ontwikkelt compatibel met COVID-19**.

4.2 Laagriscicocontacten

4.2.1 Het laagrisicocontact is een medewerker

- Dit zijn **interne en externe medewerkers**.
- **Thuisisolatie is niet nodig** voor asymptomatische laagrisicocontacten, ook niet indien het laagrisicocontact een zorgverlener is.
Wel wordt aanbevolen om:
 - voor alle **verplaatsingen buitenshuis** een **mondneusmasker** van textiel te dragen tot 14 dagen na het risicocontact, met naleving van correcte wasinstructies en manipulatie van het masker;

- zoals voor alle medewerkers in de maatregelen voor de woonzorgcentra – COVID-19:
 - van bij het betreden van de voorziening, zoals altijd, een **chirurgisch mondneusmasker** te dragen en **extra aandacht** te besteden aan **handhygiëne**;
 - de **sociale contacten** tot een minimum te **beperken** met respect voor een afstand van **1,5 meter**, ook tijdens de pauzes;
 - **extra aandacht** te besteden aan **basishygiëne**-maatregelen;
- **Testing is niet nodig** bij asymptomatische laagrisicocontacten.
- Bij het ontwikkelen van **symptomen compatibel met COVID-19** wordt de medewerker een 'mogelijk geval' en moet er **wel** een **test** worden afgenomen (meestal via de huisarts).

4.2.2 Het laagrisicocontact is een bewoner

- **Kamerisolatie is niet nodig** voor een bewoner die een **asymptomatisch** laagrisicocontact is. Wel wordt aanbevolen om:
 - voor alle **verplaatsingen buiten de kamer** een **mondneusmasker** te dragen indien mogelijk;
 - zoals al aanbevolen voor alle bewoners in de maatregelen voor de woonzorgcentra – COVID-19:
 - de **sociale contacten** tot een minimum te **beperken** met respect voor een afstand van **1,5 meter**;
 - **extra aandacht** te besteden aan **basishygiëne**-maatregelen.
- **Testing is niet nodig** bij asymptomatische laagrisicocontacten.
- Bij het ontwikkelen van **symptomen compatibel met COVID-19** wordt de bewoner een 'mogelijk geval' en moet er **wel** een **test** worden afgenomen.

4.2.3 Het laagrisicocontact is een bezoeker

- Vermits aan laagrisicocontacten wordt gevraagd de sociale contacten tot een minimum te beperken, wordt aan deze bezoekers verzocht het **bezoek uit te stellen tot het verstrijken van de periode van 14 dagen na het risicovolle contact**.
- **Testing is niet nodig** bij asymptomatische laagrisicocontacten.
- Bij het ontwikkelen van **symptomen compatibel met COVID-19** wordt deze persoon een 'mogelijk geval' en moet er **wel** een **test** worden afgenomen via de huisarts.

5. COMMUNICATIE

- **Medewerkers, bewoners en bezoekers** die een hoog/laagrisicocontact hadden in het woonzorgcentrum moeten snel **geïnformeerd** worden. Informeer op een **open en transparante** manier **zonder** de **naam** van de **indexpersoon** te noemen.
- Zorg ervoor dat de informatie de betrokkenen **op korte termijn** bereikt, bv. telefonisch bij een medewerker of bezoeker of vertrouwenspersoon, en rechtstreeks aan de bezoeker.
- Het is aanbevolen om bijkomend de **geschreven hygiëneadviezen** te **bezorgen**. Op die manier kunnen de gecontacteerde personen ook na het telefoongesprek teruggrijpen naar de informatie:
 - **hoogrisicocontacten**: betrokken medewerkers en bezoekers worden geïnformeerd over het hoogrisicocontact. Zie hygiëneadvies 'hoogrisicocontact': https://covid-19.sciensano.be/sites/default/files/Covid19/COVID-19_procedure_hygiene_highriskcontact_NL.pdf.
 - **laagrisicocontacten**: betrokken bezoekers en medewerkers worden geïnformeerd over het laagrisicocontact. Zie hygiëneadvies 'laag-risicocontact' voor de: https://covid-19.sciensano.be/sites/default/files/Covid19/COVID-19_procedure_hygiene_lowriskcontact_NL.pdf.
 - via het Agentschap Integratie en Inburgering is ook informatie te vinden **in andere talen** dan het Nederlands: <https://www.integratie-inburgering.be/corona-meertalige-info>. Via <https://www.info-coronavirus.be/nl/> staat ook toegankelijke informatie over het coronavirus in eenvoudige taal, audio en vreemde talen ter beschikking.

6. BIJLAGEN

- **Bijlage 1:** beleid o.b.v. richtlijnen Sciensano op 8 mei 2020 tijdens corona-epidemie bij bewoners van woonzorgcentra in functie van al/niet testen (PCR), versie 22 mei 2020.
- **Bijlage 2:** beleid o.b.v. richtlijnen Sciensano op 8 mei 2020 tijdens corona-epidemie bij zorgpersoneel van woonzorgcentra in functie van al/niet testen (PCR), versie 22 mei 2020.
- **Bijlage 3:** schema o.b.v. richtlijnen Sciensano op 8 mei 2020 tijdens corona-epidemie voor contactonderzoek contactpersonen, instellen behandeling en isolatiemaatregelen voor woonzorgcentra, versie 22 mei 2020.
- **Bijlage 4:** stroomschema (flowchart) contactonderzoek COVID-19 in een woonzorgcentrum - bewoner, versie 22 mei 2020 .
- **Bijlage 5:** stroomschema (flowchart) contactonderzoek COVID-19 in een woonzorgcentrum - medewerker, versie 22 mei 2020.
- **Bijlage 6:** stroomschema (flowchart) contactonderzoek COVID-19 in een woonzorgcentrum - bezoeker, versie 22 mei 2020.